

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Κοινοχρησία και επαναχρησιμοποίηση δεδομένων υπό το πρίσμα του ΓΚΠΔ

Δρ Ευφροσύνη Σιουγλέ

Ειδική Επιστήμονας Πληροφορικής, Προϊσταμένη Τμήματος Γνωμοδοτικού - Συμβουλευτικού Έργου
και Μέσων Συμμόρφωση, ΑΠΔ

Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα (2020)

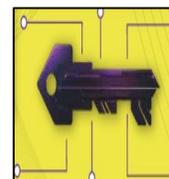
Η ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα έχει ως στόχο να καταστήσει την ΕΕ πρωτοπόρο σε μια κοινωνία που βασίζεται στα δεδομένα. Με τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς δεδομένων, τα δεδομένα θα μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα εντός της ΕΕ και σε όλους τους τομείς, προς όφελος των επιχειρήσεων, των ερευνητών και των δημόσιων διοικήσεων.

Η **πράξη για τη διακυβέρνηση των δεδομένων** (2020) διευκολύνει την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ τομέων και κρατών μελών.

Η **πράξη για τα δεδομένα** (2022) διευκρινίζει ποιος μπορεί να δημιουργήσει αξία από τα δεδομένα.

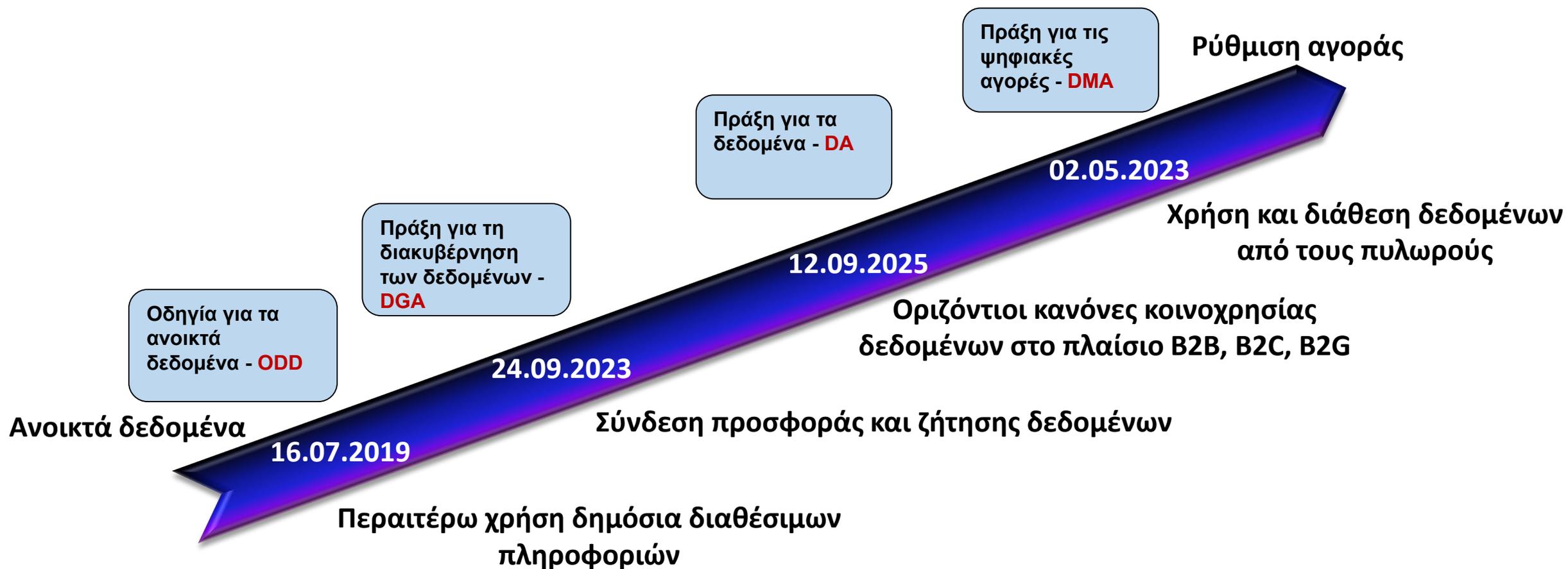

Η **πράξη για τις ψηφιακές αγορές** (2020) διασφαλίζει δίκαιες και ανοικτές αγορές

Δέκα **ευρωπαϊκοί κοινοί χώροι δεδομένων**, από τη βιομηχανία έως την κινητικότητα, από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία έως την ενέργεια και την υγεία.

Στόχος και θέση σε εφαρμογή

Τύποι δεδομένων

	Δεδομένα δημοσίου τομέα	Δεδομένα ιδιωτικού τομέα	Προσωπικά δεδομένα	Μη προσωπικά δεδομένα
Οδηγία για τα ανοικτά δεδομένα (ODD)	✓			✓
Πράξη για τη διακυβέρνηση των δεδομένων (DGA)	✓	✓	✓	✓
Πράξη για τα δεδομένα (DA)		✓	✓	✓
Πράξη για τις ψηφιακές αγορές (DMA)		✓	✓	

ΓΚΠΔ: Περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων

Άρθρο 6.4 ΓΚΠΔ: προϋποθέσεις περαιτέρω επεξεργασίας δεδομένων

- όταν το υποκείμενο των δεδομένων (ΥΔ) έχει **συναινέσει**
- όταν βασίζεται στο **δίκαιο** της Ένωσης ή κράτους μέλους, το οποίο συνιστά **αναγκαίο** και **αναλογικό** μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τη διασφάλιση των σκοπών που αναφέρονται στο άρθρο 23(1) ΓΚΠΔ (περιορισμοί του πεδίου εφαρμογής των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων),
- όταν η επεξεργασία για σκοπό άλλον από αυτόν για τον οποίο συλλέχθηκαν τα προσωπικά δεδομένα είναι **συμβατή** με τον αρχικό σκοπό.

DGA: Περαιτέρω χρήση «προστατευόμενων» δεδομένων του δημοσίου

- Περαιτέρω χρήση, εντός της Ένωσης, (προσωπικών ή μη) δεδομένων
- στην **κατοχή** φορέων του δημοσίου τομέα (ΦΔΤ)
- τα οποία **προστατεύονται** για λόγους εμπορικού και στατιστικού απορρήτου, διανοητικής ιδιοκτησίας τρίτων και **προσωπικών δεδομένων**
- από φυσικά ή νομικά πρόσωπα (**περαιτέρω χρήστες**),
- για **εμπορικούς** ή **μη** εμπορικούς σκοπούς.

DGA: Περαιτέρω χρήση «προστατευόμενων» δεδομένων του δημοσίου

Για τη **χορήγηση πρόσβασης σε περαιτέρω χρήστες**, οι ΦΔΤ μπορούν να προβλέπουν:

- **Ανωνυμοποίηση** των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 5.3.α.i DGA).
- Πρόσβαση στα δεδομένα (εξ αποστάσεως + σε φυσικούς χώρους) και περαιτέρω χρήση σε **ασφαλές περιβάλλον επεξεργασίας**, το οποίο παρέχεται ή ελέγχεται από τον ΦΔΤ (άρθρο 5.3.β και γ).
- Ο ΦΔΤ διατηρεί το δικαίωμα να **επαληθεύει** την επεξεργασία, τα μέσα και τα αποτελέσματα από τον περαιτέρω χρήστη (άρθρο 5.4).
- Ο ΦΔΤ εξαρτά τη χρήση των δεδομένων από την **τήρηση υποχρέωσης εμπιστευτικότητας** από τον περαιτέρω χρήστη (άρθρο 5.5).

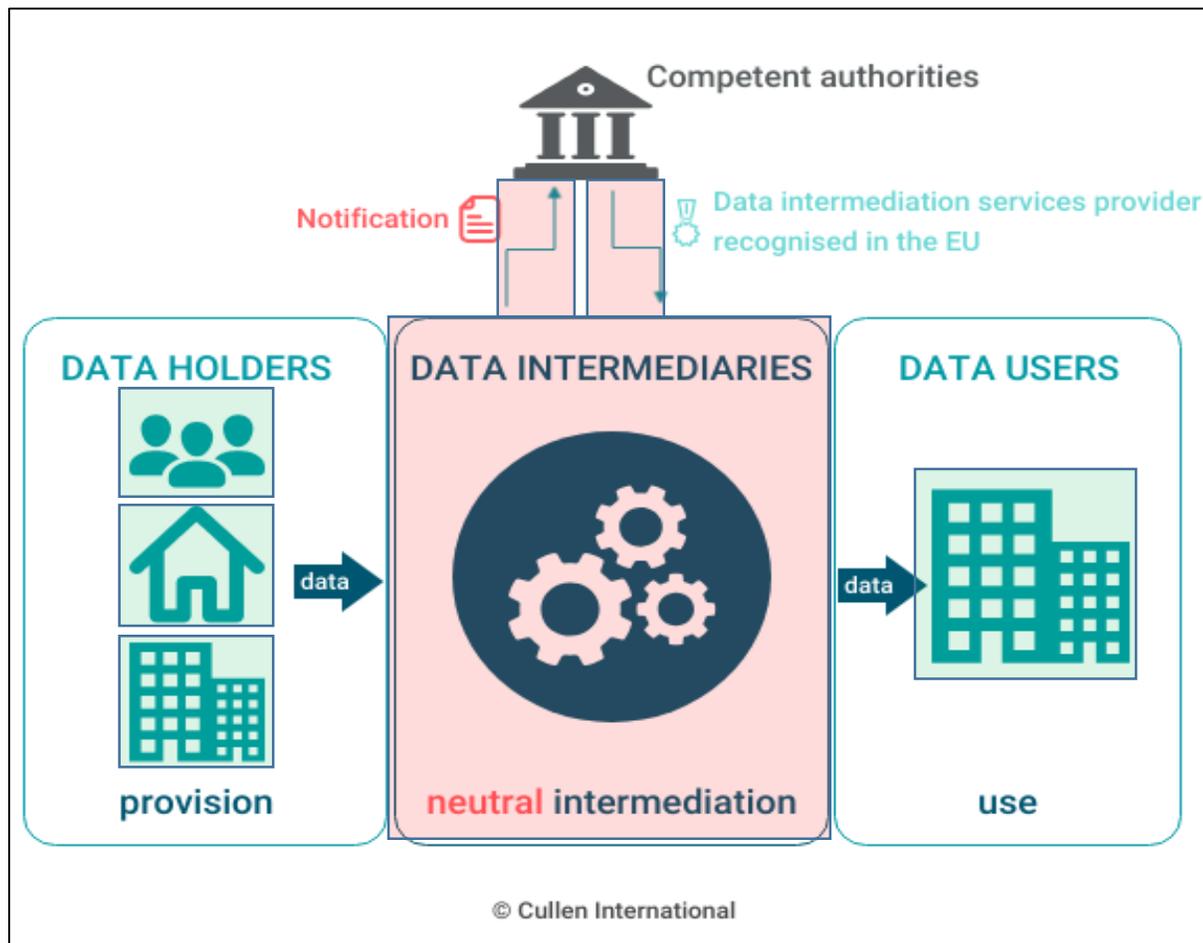
DGA: Περαιτέρω χρήση «προστατευόμενων» δεδομένων του δημοσίου

- Απαγορεύεται στους περαιτέρω χρήστες να **επαναταυτοποιούν** οποιοδήποτε ΥΔ.
- Λαμβάνουν **τεχνικά** και **οργανωτικά μέτρα** για να **αποτρέπουν** την επαναταυτοποίηση.
- Σε τέτοια περίπτωση, έχουν υποχρέωση κοινοποίησης σχετικής **παραβίασης δεδομένων** στον ΦΔΤ επιπλέον των υποχρεώσεων γνωστοποίησης/ενημέρωσης του ΓΚΠΔ.

DGA: Περαιτέρω χρήση «προστατευόμενων» δεδομένων του δημοσίου

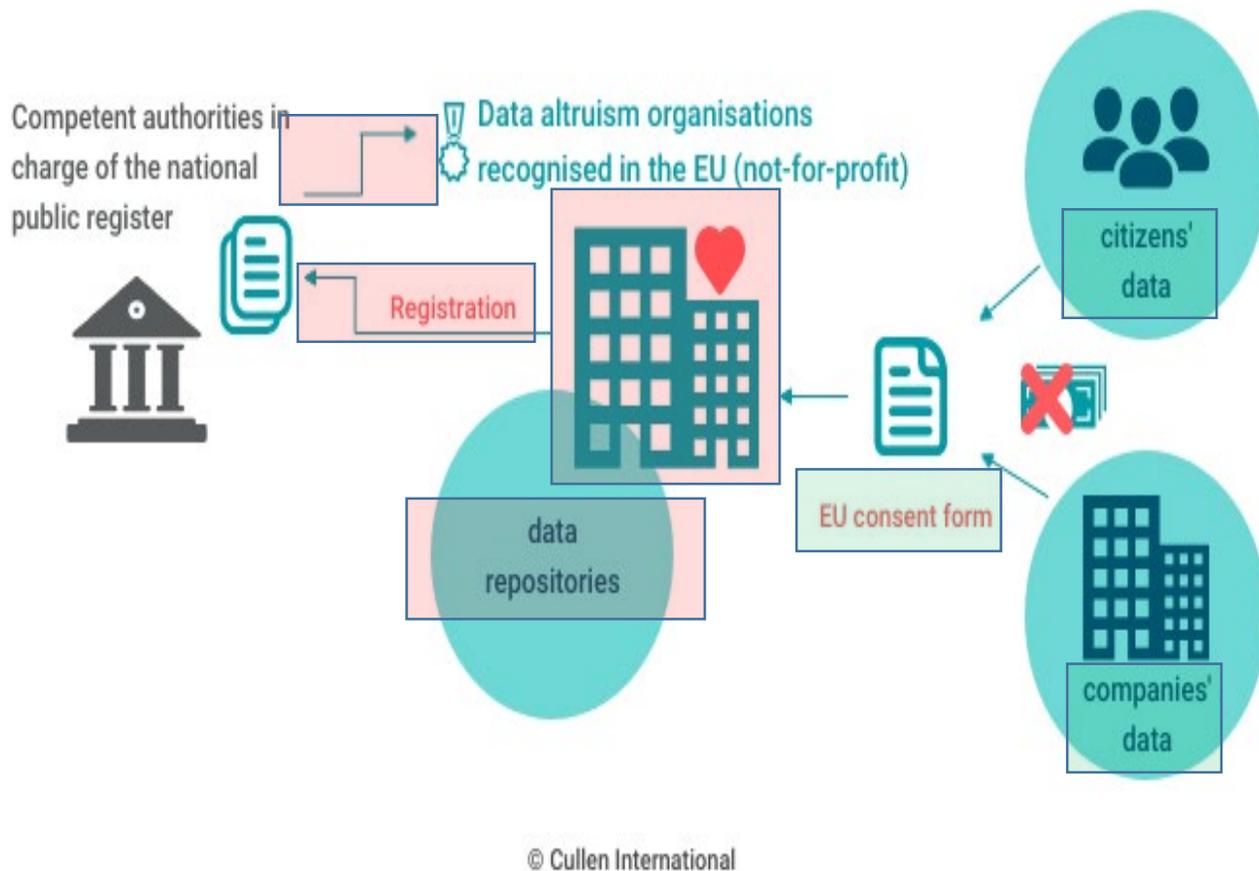
- Όταν δεν είναι δυνατό να επιτραπεί η περαιτέρω χρήση + δεν υπάρχει νομική βάση για τη διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων βάσει του ΓΚΠΔ,
- ο ΦΔΤ καταβάλλει **κάθε προσπάθεια να παράσχει συνδρομή** στους δυνητικούς περαιτέρω χρήστες για **να ζητήσουν τη συγκατάθεση των ΥΔ** (άρθρο 5.6):
  - Δημιουργία τεχνικών μηχανισμών διαβίβασης αιτημάτων συγκατάθεσης
  - Προηγούμενη ενημέρωση των ΥΔ και για τη δυνατότητα να αρνηθούν τη συγκατάθεση
  - Όχι παροχή στοιχείων επικοινωνίας για απευθείας επικοινωνία του περαιτέρω χρήστη με τα ΥΔ (αιτ. 15).

DGA: Ενίσχυση της κοινοχρησίας δεδομένων μέσω υπηρεσίας διαμεσολάβησης

- **Διαμεσολαβητές: Ουδέτεροι έμπιστοι πάροχοι** υπηρεσιών διμερούς ή πολυμερούς κοινοχρησίας δεδομένων **B2B** και **C2B**
- Υπηρεσία που συνδέει την **προσφορά** με τη **ζήτηση** δεδομένων για τη σύναψη εμπορικής σχέσης κοινοχρησίας δεδομένων
- **Προσφορά δεδομένων:** από απεριόριστο αριθμό υποκείμενων δεδομένων ή κατόχων δεδομένων (εταιρείες, δημόσιοι φορείς)
- **Ζήτηση δεδομένων:** από χρήστες δεδομένων

DGA: Ενθάρρυνση της κοινοχρησίας δεδομένων μέσω αλτρουισμού

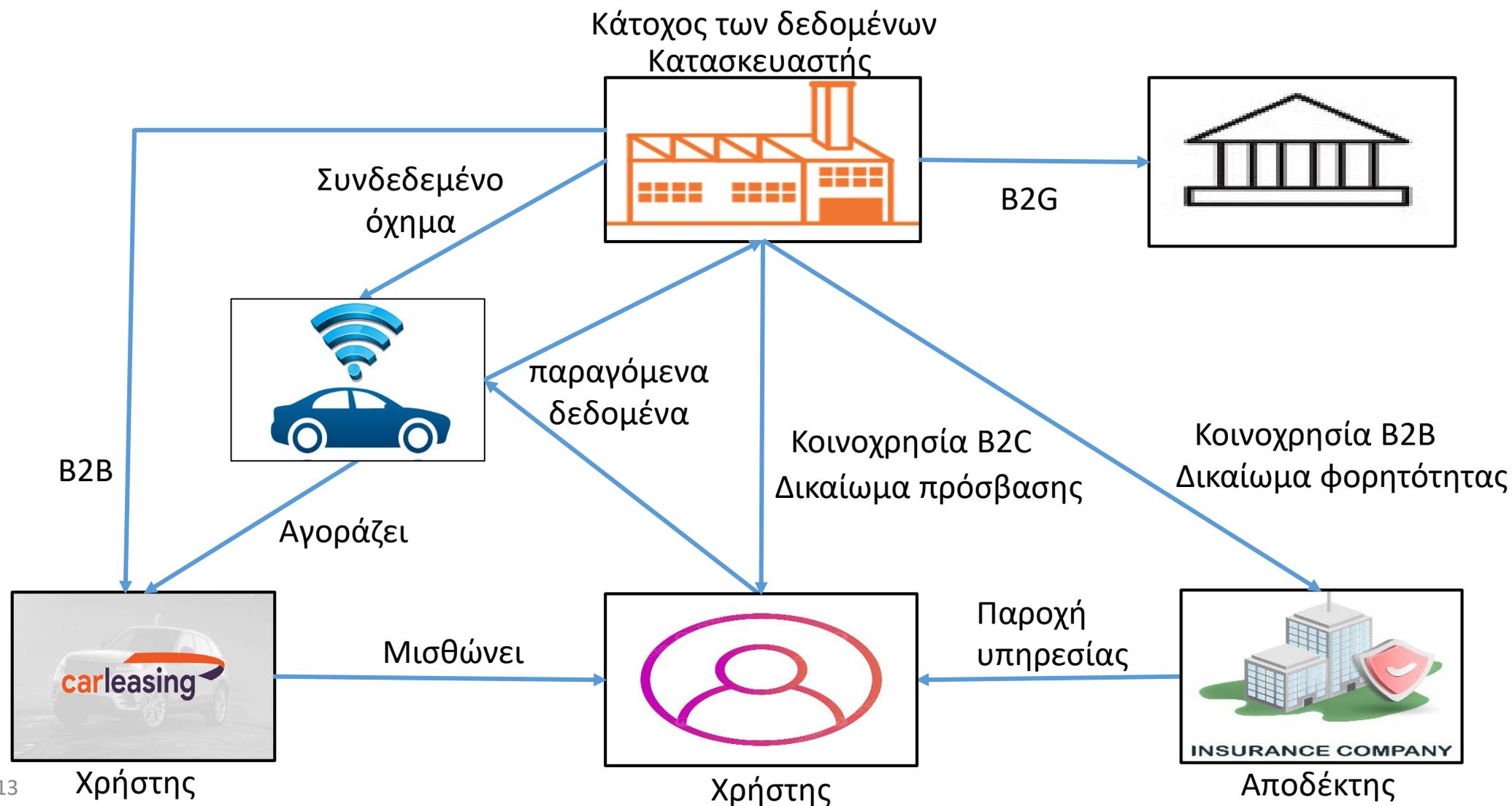

Ο αλτρουισμός δεδομένων αφορά τη **διάθεση δεδομένων** από υποκείμενα των δεδομένων (κατόπιν έγκυρης συγκαταθέσεως) ή κατόχους δεδομένων (κατόπιν αδείας) — **οικειοθελώς** και **χωρίς ανταμοιβή** — προς αμιγώς μη εμπορική χρήση για **σκοπούς γενικού συμφέροντος**

DGA: Ενθάρρυνση της κοινοχρησίας δεδομένων μέσω αλτρουισμού

- Η οργάνωση αλτρουισμού τηρεί **πλήρη και ακριβή αρχεία** με τα **στοιχεία** των φυσικών/νομικών προσώπων στα οποία δόθηκε δυνατότητα επεξεργασίας των δεδομένων που έχει στην κατοχή της + **διάρκεια** + **σκοπό γενικού συμφέροντος** + **σκοπό** επεξεργασίας.
- Δεν χρησιμοποιεί τα δεδομένα για **άλλους στόχους** πέραν των **στόχων γενικού συμφέροντος** για τους οποίους το ΥΔ επιτρέπει την επεξεργασία.
- Δεν χρησιμοποιεί **παραπλανητικές πρακτικές** εμπορικής προώθησης για την απόκτηση δεδομένων.
- Παρέχει **τεχνικά εργαλεία παροχής** και **εύκολης ανάκλησης** συγκατάθεσης με προηγούμενη λεπτομερή, σαφή και διαφανή ενημέρωση.

DA: Κοινοχρησία IoT δεδομένων B2C και B2B

DA: Κοινοχρησία IoT δεδομένων B2C και B2B

Δικαίωμα πρόσβασης βάσει της DA

Ο κάτοχος μπορεί να διαθέτει τα δεδομένα στον χρήστη:

- «**άμεσα**» (άρθρο 3.1) (download μέσω διεπαφής του συνδεδεμένου προϊόντος) ή
- «**έμμεσα**» (άρθρο 4.1) (υποβολή αιτήματος σε ιστοσελίδα)

Δικαίωμα φορητότητας βάσει της DA

- Κατόπιν αιτήματος χρήστη, ο κάτοχος δεδομένων καθιστά διαθέσιμα τα **άμεσα διαθέσιμα δεδομένα** + τα σχετικά μεταδεδομένα, σε **τρίτο** (άρθρο 5.1)
- Οι **πυλωροί** βάσει της DMA δεν είναι επιλέξιμοι τρίτοι (άρθρο 5.3).

Εκτός πεδίου εφαρμογής: το **περιεχόμενο** και τα **εξαιρετικά εμπλουτισμένα** δεδομένα

DA: Κοινοχρησία IoT δεδομένων B2C και B2B

Τα δικαιώματα της DA σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ

Χρήστης που είναι φυσικό πρόσωπο = **υποκείμενο των δεδομένων**

- Δικαιούται πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα του, **προσωπικά και μη προσωπικά**, μεταξύ άλλων όταν είναι **άρρηκτα συνδεδεμένα** (αιτ. 34 DA).

Χρήστης που είναι επιχείρηση - τρίτος = **υπεύθυνοι επεξεργασίας**.

- Τυχόν προσωπικά δεδομένα που παράγονται από τη χρήση συνδεδεμένου προϊόντος ή συναφούς υπηρεσίας διατίθενται από τον κάτοχο στον **χρήστη (που δεν είναι ΥΔ)** (άρθρο 4.12) ή σε **τρίτο** (άρθρο 5.7) μόνον όταν υπάρχει **έγκυρη νομική βάση** (άρθρο 6 ΓΚΠΔ) και, κατά περίπτωση, πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 9 ΓΚΠΔ
  - όπως η συγκατάθεση του ΥΔ ή η εκτέλεση σύμβασης της οποίας αποτελεί μέρος το ΥΔ (αιτ. 34).

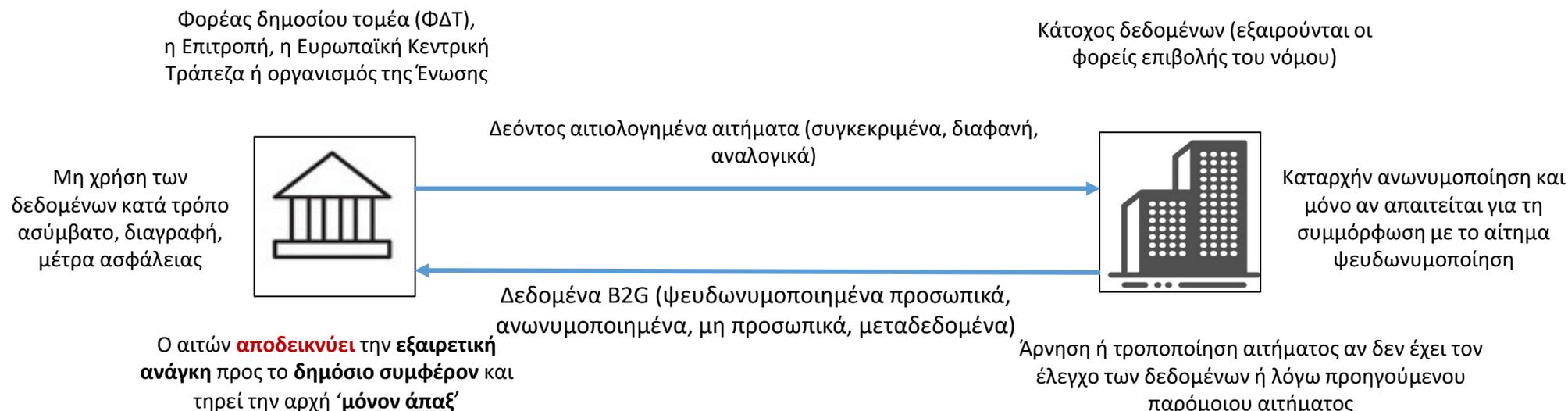
DA: Κοινοχρησία IoT δεδομένων B2C και B2B

Υποχρεώσεις τρίτου

- Επεξεργάζεται τα δεδομένα **μόνο για τους σκοπούς και υπό τους όρους που συμφωνούνται** με τον χρήστη και με την επιφύλαξη του ΓΚΠΔ.
- **Διαγράφει** τα δεδομένα όταν δεν είναι πλέον αναγκαία για τον συμφωνηθέντα σκοπό.
- Δεν χρησιμοποιεί **«παραπλανητικά μοτίβα» (dark patterns)**
- Δεν χρησιμοποιεί τα δεδομένα για την **κατάρτιση προφίλ**, εκτός εάν είναι αναγκαίο για την παροχή της υπηρεσίας που ζήτησε ο χρήστης.
- **Δεν θέτει** τα δεδομένα που λαμβάνει στη **διάθεση άλλου τρίτου**, εκτός εάν διατίθενται βάσει σύμβασης με τον χρήστη.
- **Δεν θέτει** τα δεδομένα που λαμβάνει σε **πυλωρό** βάση της DMA.

DA: Κοινοχρησία δεδομένων B2G

- **Αντιμετώπιση κατάστασης έκτακτης ανάγκης** σε τομείς δημοσίου συμφέροντος + ο αιτών ΦΔΤ δεν είναι σε θέση να αποκτήσει τα δεδομένα με εναλλακτικά μέσα εγκαίρως και αποτελεσματικά με ισοδύναμους όρους
- **Εξαιρετική ανάγκη χωρίς επείγοντα χαρακτήρα** + μόνο μη προσωπικά δεδομένα + ο αιτών ΦΔΤ έχει εξαντλήσει όλα τα διαθέσιμα μέσα

DA: Κοινοχρησία μέσω της αλλαγής υπηρεσιών επεξεργασίας δεδομένων

Οι πάροχοι των υπηρεσιών (πχ cloud providers) λαμβάνουν **μέτρα**, χωρίς **άσκοπα εμπόδια**, **αδικαιολόγητο κόστος** και **χωρίς διακοπή της παροχής** των υπηρεσιών,

- για τη **μεταφορά** των **εξαγώγιμων** δεδομένων των πελατών τους, σε άλλο πάροχο ή ταυτόχρονα σε πολλαπλούς παρόχους,
- για τη **μεταφορά** εξαγώγιμων δεδομένων + **περιουσιακών στοιχείων** σε υποδομή ΤΠΕ εντός εγκαταστάσεων
- για τη **διαγραφή** εξαγώγιμων δεδομένων + περιουσιακών στοιχείων

DMA: Συνδυασμός και διασταύρωση δεδομένων από τους πυλωρούς

Άρθρο 5.2 DMA: **απαγορεύεται** στον πυλωρό (gatekeeper) να

- **συνδυάζει (combine)** και **διασταυρώνει (cross-use)** προσωπικά δεδομένα των τελικών χρηστών (end users) από τις διάφορες βασικές υπηρεσίες πλατφόρμας (CPS) που παρέχει ή από υπηρεσίες τρίτων
- **συνδέει (sign-in)** τους τελικούς χρήστες σε άλλες υπηρεσίες που παρέχει προκειμένου να **συνδυάσει (combine)** προσωπικά δεδομένα
- **επεξεργάζεται**, για την επιγραμμική διαφήμιση, προσωπικά δεδομένα των τελικών χρηστών οι οποίοι χρησιμοποιούν υπηρεσίες **τρίτων**

DMA: Συνδυασμός και διασταύρωση δεδομένων από τους πυλωρούς

- Οι εν λόγω απαγορεύσεις δεν ισχύουν όταν:
  - ο πυλωρός έδωσε στον τελικό χρήστη δυνατότητα **να επιλέξει λιγότερο εξατομικευμένη αλλά ισοδύναμη εναλλακτική** υπηρεσία και
  - ο τελικός χρήστης έδωσε **έγκυρη** (διακριτή για κάθε σκοπό) **συγκατάθεση**.
- Τα αιτήματα συγκατάθεσης στον ίδιο χρήστη για τον ίδιο σκοπό δεν μπορούν να επαναληφθούν **πάνω από μια φορά το έτος** (αποφυγή της ‘κόπωσης επιλογής’ – ‘choice fatigue’)
- **Δεν είναι επιτρεπτή** η επίκληση του άρθρου **6(4) ΓΚΠΔ** από τον πυλωρό για να θεωρηθούν οι εν λόγω σκοποί **συμβατοί** με άλλους σκοπούς για τους οποίους έχει ήδη συλλέξει δεδομένα.

DMA: Κοινοχρησία δεδομένων B2C και B2B

Δικαίωμα φορητότητας τελικών χρηστών και μέσω εξουσιοδοτημένων **τρίτων** (άρθρο 6(9) DMA)

- σε δεδομένα που **παρέχονται** ή **παράγονται** από τη δραστηριότητα των τελικών χρηστών κατά τη χρήση CPS του πυλωρού
- και με την παροχή **συνεχούς πρόσβασης** σε **πραγματικό χρόνο**
- προς διευκόλυνση αλλαγής παρόχου (**switching**) ή χρήσης πολλαπλών πλατφορμών (**multi-homing**) (αιτ. 59).

DMA: Κοινοχρησία δεδομένων B2C και B2B

Πρόσβαση επαγγελματιών χρηστών (business users) και μέσω εξουσιοδοτημένων **τρίτων** (άρθρο 6(10) DMA)

- στα **προσωπικά δεδομένα** των **τελικών χρηστών** τους
- όταν αυτά **συνδέονται άμεσα** με τη χρήση των προϊόντων ή υπηρεσιών που προσφέρει ο σχετικός επαγγελματίας χρήστης μέσω CPS του πωρωρού
- και εφόσον οι τελικοί χρήστες έχουν επιλέξει ελεύθερα τον διαμοιρασμό δίνοντας τη **συγκατάθεσή τους**.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!